

ІСТОРІЯ

УДК 94.7

Ю.Г. Бсловолов, М.А. Харенко

Донецький національний університет, м. Донецьк, Україна

НОВІ ЛІВІ В ЛАТИНСЬКІЙ АМЕРИЦІ

У статті проведений аналіз значення застосовуваних на практиці урядами країн Південної Америки елементів антициклічної політики і «неосоціалізму» для цивільного суспільства цих країн, що розвиваються. Державне планування Андських країн і країн Ла-Плати спрямовано на збалансованість економіки і доповнюється регулюванням господарських процесів у національному й інтернаціональному масштабах. Специфічною рушійною силою змін в Латинській Америці стають окремі інститути й організації, економічні угруповання, профспілки й інші формалізовані або масові організації. Ліві радикали в Латинській Америці тяжіють до етатистської моделі, а лівоцентристи прагнуть «третього шляху» розвитку.

Причини появи у Латинській Америці «нетрадиційних лівих» не важко з'ясувати. По-перше, зникнення Радянського Союзу допомогло більшості лівоцентристських режимів регіону уникнути звинувачень Вашингтона щодо фінансування їх діяльності. Ліві уряди вже більш як десятиліття не мають робити вибір між Сполученими Штатами та Радянським Союзом [1]. По-друге, незважаючи на успіхи або невдачі економічних реформ 1990-х років (провал «плану Реал» у Бразилії у 1999 році, економічні кризи у Мексиці у 1994 й у Аргентині у 1999 роках [2], реформи «шокової терапії» у Болівії), недовіра до традиційної економічної політики Латиноамериканських урядів [3], яскраво виражена соціально-економічна нерівність регіону, злидні, концентрація капіталу та доходів, влади та можливостей впливу на процеси суспільності призвели до появи лівоцентристських урядів. Комбінація з соціально-економічної нерівності та демократії має тенденцію спричинити появу лівих партій у регіоні [4]. Зубожілі маси голосують за тип політики, який, вони сподіваються, виведе їх зі злиднів. По-третє, широке розповсюдження принципів демократії наприкінці 1980-х та у 90-і роки і демократичні вибори, як єдина дорога до влади, призвели до перемоги «лівих» [5] – саме з причини соціальної, демографічної та етнічної конфігурації регіону. Ми маємо уявлення про латиноамериканську культуру як таку, котрій притаманна автократія, тому у критичний період політична еліта регіону повинна віддавати більшу перевагу надійним державним інституціям, аніж змушувати нації надіятися тільки на себе [6].

В регіоні тільки декілька країн можуть бути названі демократичними. Представницька демократія як образ урядування, як спосіб спрямування народних прагнень та дій не може конкурувати з недемократичними формами урядування в забезпеченні успіху соціального благополуччя, в таких умовах співвідношення народних моральних та матеріальних засобів.

З соціально-політичної точки зору Андські країни (Венесуела, Болівія, Чилі) і країни Ла-Плати (Аргентина, Бразилія, Уругвай) варто характеризувати звуженням соціально-групової основи здійснення влади (у порівнянні з демократіями), відсутністю всеохоплюючої соціальної і політичної ідеології [7, с. 114] і партійно-бюрократичною формою здійснення державно-регулюючої діяльності [8, с. 652]. Ці особливості – пережитки каудилізму і неоколоніалізму [9, с. 166] – деформують конституційний ансамбль інститутів, принципів і норм або стримують їхнє застосування. Теорії, які прагнуть пояснити історичну еволюцію політичних еліт зрілих індустріальних суспільств, мають недолік приписувати цей же шлях національному складу та ідеології суспільств периферійних

країн розвинутого індустріального світу. Сприятливі умови розвитку для Латинської Америки не можуть бути створеними виключно заходами ціннісної модернізації підприємницької діяльності відповідно до викликів капіталізму [10].

Для того, щоб зрозуміти ситуацію та перспективи місцевих індустріальних еліт, необхідно ураховувати специфічні умови, котрі впливають на підприємницьку активність у регіоні [11]. Маються на увазі відмінності, котрі не були специфічними для індустріалізації розвинутих країн, але котрі треба враховувати при підході до регіону Латинської Америки, тому що всі вони обмежують можливості підприємництва стати силою, що створює умови розвитку та примушує до змін суспільство [12]. Основні умови виробництва і збуту, включаючи технологію та умови ринків, є для Північної Америки «даностями», закладеними розвинутими господарствами [13, с. 93]. Розповсюдження ринків і тонкощі політики індустріального розвитку не були притаманні індустріалізації розвинутих країн, не були для урядів пріоритетними, як зараз. Такі обставини роблять неможливим для підприємців Латинської Америки грати порівняно динамічну роль до тієї, котру грали підприємці Північної Америки і Європи у розвитку капіталізму їх регіонів в минулому.

Не дивно, що передвиборчі політичні програми на президентських виборах в Аргентині (2003), Болівії (2005), Бразилії (2003), Уругваї (2005) та Венесуелі (1999), які набрали більшість голосів, агітували проти неоліберальних реформ 90-х років минулого століття. Реформи, за котрими стояв Вашингтон, іноді супроводжувалися рішучим тиском з метою захистити транснаціональний капітал [14], призвели до того, що у Венесуелі та Болівії антиамериканізм супроводжувався зміною прихильності виборців. Винятком у цьому обліку є Чилі, де лівоцентристська коаліція прийшла до влади у 1989 році і яку не зачепив регіональний, виключно низький темп економічного росту, який став результатом запроваджених у середині 1980-х років економічних, соціальних, та політичних реформ у Латинській Америці [15, с. 110].

Основи урядової політики Бразилії та Аргентини передбачають повну зайнятість і суспільне процвітання («суспільство добробуту»). В урядових програмах цих країн був зафіксований відхід від концепції здійснення централізованої політики цін, що різко знижує інфляцію. Питання про підвищення ефективності економіки вирішується, зокрема, шляхом відторгнення ідеї дефіцитного бюджету і дефіцитної фінансової економіки; в Аргентині впроваджується антимонопольне законодавство, покликане підсилити конкурентні механізми. Цілий ряд законів у рамках урядової економічної політики передбачав перехід до системи більш справедливого розподілу національного доходу шляхом установлення прогресивної шкали оподаткування, системи трансферних платежів [16, с. 526].

Приватні підприємства Бразилії одержують кількісну інформацію щодо національних інтересів країни і цілей уряду на найближче майбутнє; у свою чергу приватні підприємства доводять до уряду свої судження, як ці національні цілі вплинуть на окремі галузі промисловості, як вони планують здійснювати свої бізнес-плани і чого чекають від уряду. Такий обмін інформацією є для уряду основою для внесення виправлень як у різні деталі плану, так і його коректування в цілому, що додає високі шанси на практичне виконання державного планування Бразилії. Як наслідок, багато важливих галузей промисловості можуть розраховувати на запити ринку, що розширюється. Відповідно фірми, що діють у цих галузях і безпосередньо відповідають за виконання визначених задач, у кінцевому рахунку зацікавлені у виробництві [17, с. 164], зростанні доходів і попиті, передбачених держпланом Бразилії. Таке інституціональне керування можна вважати результативним, якщо взяти до уваги неформальний і напівдобровільний характер заходів, що вживаються для його здійснення. В Аргентині державні заходи також сполучають підхід до керування динамікою активного економічного росту з антициклічною політикою влади [18]. Економіки Аргентини і Бразилії являють собою гібридні системи: хоча переважає приватний сектор, уряд енергійно бере участь у забезпеченні економічної стабільності й у перерозподілі доходів.

Суспільна думка у регіоні все більш відвертається від вільної ринкової економіки та віддає перевагу соціалізму, обличчя котрого можна схарактеризувати такими цілями, як розширення системи соціального забезпечення державою; введення системи жорсткого

перерозподілу доходів; але здійсненні програми націоналізації не виявилися настільки масштабними, щоб дозволили перейти до системи загального планування економіки [19], окрім Венесуели та Болівії, економічні системи котрих тяжіють більш до командних методів керування. Націоналізації підлягали, як правило, ті підприємства, виробництво котрих у великій мірі контролювалося закордонними корпораціями, що скорочувало контроль держави над національною економічною політикою [20, с. 245] (перш за все над держбюджетом). Метою такої націоналізації було скорочення іноземної присутності, долі у національному виробництві. Державний сектор національної економіки здійснює прямі і безпосередні форми державного регулювання: обсягів інвестицій і їхньої структури, використовуються форми перерозподілу національного доходу з метою забезпечити визначений рівень життя для тієї частини населення, що без такої допомоги з боку суспільства не змогла б гідно існувати.

У 2004 році Латинська діаспора, яка проживає у Сполучених Штатах, переслала приблизно 45 білльйонів доларів їх родичам, суму, приблизно рівну до усіх закордонних прямих інвестицій у Латинську Америку [21]. Міцні зв'язки проміж емігрантами та їх рідними сприяють інтерамериканській інтеграції та можливостям розвитку бізнесу: трансферу грошових сімейних переказів, туризму, перевезенням, телекомунікаціям і торгівлі [22, с. 67]. Міністерство закордонних справ Сполучених Штатів віддає перевагу двостороннім домовленостям у своїй діяльності, тому імміграційна політика стала гострим питанням у відносинах з Латинською Америкою, це стосується насамперед здобуття легального статусу нелегальних іммігрантів. Вирішення імміграційної проблеми у США викликало масові протести у квітні 2006 року [23].

Національній економіці Чилі властива зростаюча опора на вільні ринки, що координують економічну діяльність підприємств. Це підтверджується тим, що угоди між представниками профспілок працівників і службовців, а також організацій-наймачів ґрунтувалися на загальних трудових конвенціях і гармонічному функціонуванні системи соціального планування, що стала в країні звичайною практикою. Укладання національних і галузевих угод щодо збільшення заробітної плати і зростання додаткових доходів ставиться в пряму залежність від рівня продуктивності праці, його росту. Соціальне законодавство Чилі тісно зв'язане з динамікою економічних циклів, є базою відносин у суспільстві, незважаючи на частку національного доходу, що підлягає одержавленню і перерозподілові [24]. Прогресивне оподаткування у країні і трансферні платежі відіграють велику роль у загальній задачі по вирівнюванню доходів населення Чилі. Були прийняті рішення, що дозволяють громадянам вільно виїжджати за кордон, що призвело до великої міграції робочої сили і досить значних валютних надходжень у країну. Розвиток масового туризму і готельного господарства разом з цими надходженнями можуть стати помітною дохідною статтею бюджету Чилі [25, с. 529]. Весь державний контроль над державними господарськими підприємствами зводиться лише до системи економічних важелів, тобто через кредити і податкову систему. Підприємства і їх ради одержали усі права на здійснення будь-яких господарсько-фінансових операцій як на території країни, так і з закордонними партнерами. У країні діє безліч іноземних і спільних підприємств, чому сприяє конвертована грошова одиниця, що дозволяє відкинути дефіцитний бюджет, а також підвищувати ділову активність приватного сектора шляхом зменшення податку на прибуток. Уряд цілеспрямовано підтримує ринкові конкурентноспроможні сили (середнє і дрібне підприємництво); заохочує експортну орієнтацію промисловості і сільського господарства; надає пільги і позики найбільш заповзятливим представникам національного бізнесу [26, с. 195]. Зміни в регулюванні ринку державних цінних паперів (зокрема, розміщення гнітючої частини зобов'язань уряду серед небанківських інвесторів) дозволили урядові послабити вплив бюджетних дефіцитів на розширення грошового обігу. Не відбувалося і погіршення умов фінансування приватних капіталовкладень [27]. Відповідно державна заборгованість перестала розглядатись як пріоритетна проблема економічної політики уряду.

Відмінною особливістю Уругваю є його банківський сектор, який відіграє фундаментальну роль у здійсненні урядової економічної політики [28]. Цей сектор складається з великих напівдержавних корпорацій «ПЛУНА» [29] і «СиЕнДе» [30] (це ТНК, котрі є формою боротьби з безробіттям в Уругваї, що пов'язано з Міжнародним розділенням праці), повноваження котрих визначені Конституцією. Корпорації «ПЛУНА» і «СиЕнДе», що є великими холдингами [31], діють автономно від уряду з досить значними координаційними функціями у сфері національної промисловості, контролюють діяльність великої кількості приватних фірм Уругваю. Урядові міністерства практично здійснюють планування, стимулюють державні (АФЕ [32], АНКАП [33], АНТЕЛ [34]) і приватні компанії («ПЛУНА» і «СиЕнДе») щодо досягнення пріоритетних цілей відповідно до економічної політики уряду. Державні інвестиції здійснюються Центральним банком (Banco Republica, або «БРОУ») у національні і транснаціональні компанії, урядове регулювання впроваджено також у систему заробітної плати, цін, розподілу доходів [35]. Транснаціональні банки в країні (Banco Santander, ABN AMRO, Citibank) оплачують борги промислових підприємств і скуповують банківські акції, стимулюючи тим самим ділову активність приватного сектора уругвайської економіки. При великомасштабному реформуванні інфраструктури реального сектора така банківська система, як основний економічний важіль країни, буде спиратися саме на «ПЛУНА» і «СиЕнДе» (через ліквідні засоби), велику роль у виконанні такого реформування будуть відігравати державні інвестиції, здійснювані Центральним банком Уругваю. Банківський сектор Уругваю дозволяє забезпечити темпи економічного росту (на відміну від Болівії), хоча для нього є характерним високий рівень безробіття і недостатня кількість важелів для боротьби з інфляцією в порівнянні з країнами Західної Європи [36, с. 310].

Цілий ряд ключових галузей промисловості Венесуели став державною власністю і контролюється урядом: транспорт, енергетична і гірничодобувна промисловість, цілий ряд великих підприємств в інших галузях економіки, а також фінансовій сфері [37]. Треба відзначити, що різкий стрибок в економічному рості Венесуели в 2002 – 2003 роках відбувся значною мірою завдяки встановленню гранично високих цін в галузі енергетики і проведенню вартісного аналізу доходів від інвестиційних програм, що характерно і для Болівії у 2003 і 2005 роках [38].

Урядові міністерства Венесуели, по-перше, тісно співробітничують з профспілками, місцевими «комітетами з модернізації», статистичними службами, організаціями аграріїв, через які одержують найбільш достовірні відомості, які служать вихідною розрахунковою базою. Характеризуючи партійну систему Венесуели, слід зазначити її нестабільність, викликану нестабільністю самого державного режиму. Для цієї Андської країни характерна ситуація, коли законодавчий орган влади за своїм партійним складом значно відрізняється від партійного складу уряду, оскільки останній формується президентом, що переміг на загальних виборах. Президентська влада фактично визначає функціонування не тільки системи державних органів, але і всієї політичної системи країни [39, с. 720]. Отже, специфіка президентської форми правління у Венесуелі відбиває протиріччя суспільства з його неусталеною соціальною структурою, системою «персоніфікації» влади і державного керівництва, значними позиціями іноземного капіталу в економіці, традиційно істотним впливом США на державно-політичне життя Іберійської Америки [40]. По-друге, урядові міністерства Венесуели складають прогнози економічного розвитку на високому науковому рівні для використання всіма органами виконавчої влади, ця робота допомагає в прийнятті стратегічних рішень інвестиційного характеру, тому що видаткові статті державного бюджету є факторами попиту, що практично стимулюють зростання виробництва галузей економіки (при сприятливій кон'юктурі на світовому ринку). Важливу роль у прийнятті рішень із приводу асортименту випуску і координації економічної діяльності у Венесуелі відіграє держава, уряд здійснює централізовану політику цін [41, с. 620]. Підвищується роль централізованого планування в процесі прийняття найважливіших рішень також і у Болівії, що стосуються розподілу ресурсів: соціальні групи стали одержувати свою дохідну

частину процвітання через трансферти, одночасно розширюється дорога мережа суспільних служб – комунальне житло, освіта, соціальне забезпечення, інфраструктура. Цій політиці сприяє міждержавний обмін кадрами фахівців, вчителів, менеджерів і робітників складних професій.

Уго Чавес яскраво довів свій намір створити широку антиамериканську коаліцію з метою замінити політичну програму Вашингтона щодо півкулі своєю політикою – такою, що заперечує представницьку демократію та ринкову економіку [42]. Але така мета далека від успіху, жоден уряд не наслідував образ його правління. У грудні 2005 президентом Болівії став лівий лідер Ево Моралес, з яким Чавес підтримує тісні зв'язки та допомагає фінансово [43].

Підходячи до розгляду континентального інтеграційного об'єднання Південної Америки, ми виходимо з того факту, що його сучасна форма – це наслідок: сучасної науково-технічної революції; поглиблення інтернаціоналізації економічних процесів; процесів міжнародного поділу праці; діяльності ТНК і інвестиційних потоків; макроекономічної політики розвинутих країн і їх урядів [44]; діяльності великих і впливових міжнародних фінансово-економічних організацій (ВТО, Всесвітній банк, МВФ). Значна роль фактора держави при формуванні об'єднання пов'язана з тим, що велике підприємство в країнах, що розвиваються, усе ще формується, і воно не володіє достатнім самостійним впливом, щоб стати провідною силою для «прощтовхування» інтеграційних об'єднань і відповідних міждержавних угод [45, с. 460].

Розвиток інтеграційних процесів у Південній Америці будуть визначати найбільш розвинені країни регіону: Бразилія, Аргентина, Чилі, Венесуела. Ці країни володіють багатими природними ресурсами, використовуваними для подальшої переробки в готові вироби, і досить ємними внутрішніми ринками. Ця остання обставина, у свою чергу, дозволить забезпечити великі масштаби виробництва і ринку праці.

З огляду на порушення базисних основ економічного балансу минулого десятиліття відступ від «чистого» ринку до соціальних форм «держави загального добробуту» не повинен призвести до тоталітарної держави. Відбувається зміна пріоритетів економічної політики – домінування державних інвестицій над приватними, збільшення державного підприємницького сектора з метою державного регулювання довгострокових інвестицій і застосування стратегії планування для оптимізації економічного росту [46]; тобто стратегія прискорення економічного росту стала відігравати головну роль у економічній політиці регіону. Програмними задачами урядів виступає здійснення великих реформ, при цьому очевидним є зв'язок цілого блоку таких реформ із соціалістичними перетвореннями [47]. Уряди регулюють попит за рахунок бюджету і податкової політики, викликають пожвавлення ділової активності.

Методи впливу регіональної політики держав Північної Америки на фінансовий сектор економіки у 2003 – 2004 роках носили переважно опосередкований характер, що призвело до суттєвого росту зайнятості у регіоні, але при незначному підвищенні рівня реальної заробітної платні. Існує певна суперечність принципу такого регулювання – мінімальний рівень втручання у практику фондового ринку в поєднанні з досить жорстким відстоюванням безпосередніх інтересів держави, захистом споживача та інвестора. Така діяльність державних інституцій прямо відбивається на всій системі державного регулювання суспільних процесів.

Регулювання діяльності фінансового (або банківського) сектора економіки здійснюється через досить складну мережу державних, напівдержавних органів та неполітичних структур (інвестиційні та фінансові компанії, ф'ючерсні біржі, трасти з інвестицій у нерухомість, комерційні банки). Саме неполітичні структури визначають зрілість громадянського суспільства будь-якої країни, адже без них політичні органи малоефективні у сфері конкуренції та розповсюдження свого впливу в суспільстві [48, с. 322], [49, с. 28]. Отже, опосередкованими важелями державного впливу були:

1. Регулювання операцій з валютою та стимулювання експорту як один з важелів контролю за грошовим обігом.

З самого початку теперішнього десятиліття в регіоні спостерігалось зростання реального валютного курсу [50]. Така тенденція (різка та динамічна у країнах Південної Америки) штовхає угору відносні ціни на ходовий набір товарів, що стимулює розширення експорту на кошт заміщення імпорту цими товарами. Підвищення реального валютного курсу призвело, з одного боку, до зниження рівня прибутку, особливо найманих працівників, що в свою чергу призвело до скорочення загального обсягу державних витрат; а з іншого – до переорієнтації витрат у бік внутрішнього виробництва (що викликало скорочення імпорту).

2. Більшість країн Південної Америки віддають перевагу регіональним інтеграційним процесам, що призвело до жорсткої конкуренції між цими державами та транснаціональними корпораціями не тільки за кредити на ринках позичкового капіталу, але й знайшло своє відображення у процесах націоналізації підприємств народного господарства, скороченні долі присутності транснаціональних корпорацій у соціально-економічній сфері.

3. Податкова політика держав спрямована на експорт сировинної продукції, зважаючи на залежність від динаміки ділового циклу в індустріально розвинутих країнах. Через податкову, кон'юнктурну політику (зниження податків) уряди стимулювали приплив інвестицій, перешкоджаючи «перегріву» економіки, поєднуючи ці заходи з іншими важелями регулювання (використання спеціального резервного фонду для приватних інвестицій, діяльність Центрального банку, бюджетна політика) [51, с. 197]. Це характерно для антициклічної політики урядів. З практичної сторони, в періоди спаду ділової активності державні інституції Бразилії не квапились санкціонувати будівництво виробничих будівель і споруд, котрі дорого коштують, але різко збільшували кількість дозволів на такі проекти, котрі сприяли економічному зростанню в періоди спадів і депресій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Режим доступу: <http://www.wsws.org/articles/2002/mar2002/nb-sm.shtml> by Nick Beams. 02.01.2008. 14:57
2. Режим доступу: <http://www.greenleft.org.au/2001/433/26904> by Sean Healy 10.01.2008. 22:12
3. Режим доступу: <http://www.journalofdemocracy.org/> Latin American presidencies interrupted by Arturo Valenzuela 27.12.2007. 21:12
4. Режим доступу: <http://www.journalofdemocracy.org/> Populism, socialism, and democratic institutions by Hector E. Schamis 27.12.2007. 21:11
5. Режим доступу: http://findarticles.com/p/articles/mi_m1282/is_n7_v45/ai_13699790/pg_1 by Peter Brimelow 20.12.2007. 12:13
6. Режим доступу: <http://www.journalofdemocracy.org/> «Scholarship and statesmanship» by Fernando Enrique Cardoso 21.12.2007. 14:27
7. Докучаева О.Н. Новый подъем популизма в Латинской Америке (рубеж XX- XXI вв.) / Россия и ибероамериканский мир в XXI веке: горизонты развития и сотрудничества: Международная науч. конф. 15 – 16 июня 2006 г.: тезисы докладов. – М.: ИЛА РАН, 2006. – С. 113-115.
8. Графский В.Г. Всеобщая история права и государства. – М.: НОРМА, 2003. – 744 с.
9. Посконина О.И. История Латинской Америки (до XX века). – М.: «Весь Мир», 2005. – 248 с.
10. Режим доступу: <http://www.ejpd.admin.ch/ejpd/en/home/dokumentation/red/2006/2006-05-18.html>
11. Режим доступу: <http://www.foreignaffairs.org/> The Forgotten Relationship by Jorge G. Castaneda 27.12.2007. 20:34
12. Режим доступу: <http://www.foreignaffairs.org/> Latin America's Left Turn by Jorge G. Castaneda 27.12.2007. 20:55
13. Крапивин А.В. Политические проблемы международных систем и глобального развития: Учебное пособие. – Донецк: Донецкий национальный университет, 2004. – 238 с.
14. Режим доступу: http://findarticles.com/p/articles/mi_qa3827/is_199804/ai_n8786294 by Reiland 21.12.2007. 14:49
15. Дабаган Э.С. Левый поворот в Латинской Америке: сущность и особенности / Россия и ибероамериканский мир в XXI веке: горизонты развития и сотрудничества: Международная науч. конф. 15 – 16 июня 2006 г.: тезисы докладов. – М.: ИЛА РАН, 2006. – С. 110-112.
16. Хасбулатов Р.И. Мировая Экономика: В 2 кн. – М.: «Экономика», 2001. – Кн. 1. – 598 с.
17. Базилевич В.Д., Базилевич К.С. Ринкова економіка: основні поняття і категорії: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2006. – 263 с.
18. Режим доступу: <http://www.senado.gov.ar/principal.php>

19. Режим доступу: <http://www.informationclearinghouse.info/article19037.htm> by Albert Einstein. 29.12.2007.
20. Цыганков П.А. Теория международных отношений. – М.: Гардарики, 2006. – 590 с.
21. Режим доступу: <http://www.foreignaffairs.org/TransnationalEngagement> by Manuel Orozco 27.12.2007.
22. Румянцев А.П., Коваленко Ю.О. Міжнародна економіка: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 296 с.
23. Режим доступу: http://en.wikipedia.org/wiki/2006_United_States_immigration_reform_protests
24. Режим доступу: <http://www.marxist.com/chile> by Miguel Campos. 10.01.2008. 14:24
25. Фомишин С.В. Международные экономические отношения. – Ростов н/Д.: Феникс, 2006. – 608 с.
26. Сіваченко І.Ю. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 456 с.
27. Режим доступу: <http://www.camara.cl/>
28. Режим доступу: <http://www.diputados.gub.uy/index.htm>
29. Режим доступу: <http://en.wikipedia.org/wiki/PLUNA>
30. Режим доступу: <http://en.wikipedia.org/wiki/CND>
31. Режим доступу: http://en.wikipedia.org/wiki/Economy_of_Uruguay
32. Режим доступу: <http://en.wikipedia.org/wiki/AFE>
33. Режим доступу: <http://en.wikipedia.org/wiki/ANCAP>
34. Режим доступу: <http://en.wikipedia.org/wiki/ANTEL>
35. Режим доступу: <http://www.presidencia.gub.uy/>
36. Хасбулатов Р.И. Мировая Экономика: В 2 кн. – М.: «Экономика», 2001. – Кн. 2. – 674 с.
37. Режим доступу: <http://www.marxist.com/venezuela>
38. Режим доступу: <http://www.neravt.com/left/hotspots/bolivia.htm>
39. Баглай М.В. Конституционное право зарубежных стран: Учебник для вузов. – М.: НОРМА, 2002. – 832 с.
40. Режим доступу: <http://www.venezuelafoia.info/english.html>
41. Безуглий В.В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн: Навчальний посібник. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 704 с.
42. Режим доступу: <http://www.neravt.com/left/hotspots/venezuela.htm>
43. Режим доступу: <http://www.informationclearinghouse.info/article18437.htm> by Mike Whitney. 02.01.2008.
44. Режим доступу: <http://observer.guardian.co.uk/comment/story/0,,2204935,00.html> by Will Hutton 10.01.2008.
45. Цыганков П.А. Теория международных отношений. – М.: Гардарики, 2002. – 590 с.
46. Режим доступу: <http://www.parlamentoandino.org/>
47. Режим доступу: <http://en.wikipedia.org/wiki/Neosocialism>
48. Холод В.В. Феномен Парарполитики. – Сумы: «Университетская книга», 2004. – 504 с.
49. Оболенський О.Ю. Державна служба: Підручник. – К.: КНЕУ, 2006. – 472 с.
50. Режим доступу: <http://www.daccessdds.un.org/doc/E/2005/19.16.12.2007.20:51>
51. Передрій О.С. Міжнародні економічні відносини: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 274 с.

Ю.Г. Беловолов, М.А. Харенко

Новые левые в Латинской Америке

В статье проведен анализ значения применяемых на практике правительствами стран Южной Америки элементов антициклической политики и «неосоциализма» для гражданского общества этих развивающихся стран. Государственное планирование Андских стран и стран Ла-Платы направлено на сбалансированность экономики и дополняется регулированием хозяйственных процессов в национальном и интернациональном масштабах. Специфической движущей силой изменений в Латинской Америке становятся отдельные институты и организации, экономические сообщества, профсоюзы и другие формализованные или массовые организации. Левые радикалы в Латинской Америке тяготеют к этатистской модели, а левоцентристы стремятся к «третьему пути» развития.

Yu.G. Belovolov, M.A. Charenko

In the article, it was analyzed the importance of an ant cyclic policy's elements and «neosocialism» being practiced by the governments of South America for a civil society of these developing countries. Government planning of Andes and La Plata states is directed to economy balance and it is supplemented with a regulation of economy processes on a national and an international scales. Separate institutions and organizations, economic groups, trade unions and other formalized or mass organizations become specific moving power of changes in Latin America. Left radicals of Andes and La Plata are attracted towards Democratic socialism, and Left-centre politics strive for «the third way» of development.

Стаття надійшла до редакції 25.03.2008.